

Besedilo, ki ga je za knjigo pripravil Igor Grdina, je delo odličnega znanstvenika, izvrstnega poznavalca svetovne, evropske in slovenske kulture in umetnosti. Ko avtor razgrne pred bralca časovno zelo široko obzorje, vanj res posrečeno vtke Škofjeloški pasijon kot sad slovenske duhovnosti in kulture; spričuje, da je tudi slovenski duh na dostojni ravni znotraj evropskega duha. Kronološki pregled uprizarjanj kaže na nenehno živost in aktualnost pasijona. Škoda le, da niso vsaj kratko predstavljena izhodišča pasijona, ki so ga kapucini v Ljubljani izvajali že sto let pred škofjeloškimi; slednje bi bilo koristno še posebej, kolikor bo knjiga predstavljala pasijon tudi v tujih jezikih.

Celje, 9. maja 2014

*p. Metod Benedik
profesor cerkvene zgodovine*

Znano je, da se je v krščanski Evropi posvetno gledališče razvilo iz verskega. Od vseh oblik, ki jih je poznal in gojil srednji vek, se je najdlje obdržal Pasijon, to je pripoved o Kristusovem trpljenju, povzet po evangeljskih zapisih, tako kot se še danes bere in poje v Cerkvi v velikonočnem času. Njegova folklorna, gledališko-verska inačica, je živela bolj ali manj neodvisna od literarne predloge in je pritezala množice k dogajanju na prostem, kjer se je lažje sprostil verski čut. Višek so te prireditve dosegle v dobi baroka, še posebej v nemškem prostoru, od koder smo jih prevzeli tudi Slovenci. Eden najbolj uspešnih je Škofjeloški pasijon, ki se v starodavnem mestu ob Sori izvaja že čez dvesto let in še danes vleče številne gledalce in navdihuje umetnike vseh vrst.

Impozantna knjiga – po vsebini in obsegu! – o Škofjeloškem pasijonu, ki jo je zasnoval in ublikoval fotograf in oblikovalec Zvone Pelko s sodelavci, priča o večni aktualnosti pasijona, tako v zasebnem in javnem življenju. Morda smo danes, ko sta za nami dve svetovni vojni in niz revolucij na planetu, ko smo priče degradaciji okolja in osiromašenju misli, postali bolj dojemljivi za tragiko človeka, tako magistralno prikazano v Kristusovem trpljenju in vstajenju od smrti na križu. Ali ni znameniti paleontolog in biolog p. Teilhard de Chardin izrekel misel, da je razvoj človeštva še »zdaleč najbolj podoben Križevemu potu«? Na nas samih je, da se opredelimo do tega stališča, predvsem pa, da sodelujemo in so-doživljamo. To nam v najvišji meri omogoča pričujoča knjiga s svojimi sugestivnimi fotografijami, s strokovnim besedilom zgodovinarja in erudita dr. Igorja Grdine, s preglednim napotkom A. P. Florjančiča – in ne nazadnje s spremno besedo M. Ješeta, župana Škofje Loke, mesta, ki je to umetniško monografijo založilo. V času, ko se duhovno življenje v naši deželi vse bolj banalizira in zmanjkuje denarja za prave kulturne dosežke na vseh plateh, je izid knjige Škofjeloški pasijon 2009 vreden vse pozornosti in posnemanja.

Ljubljana, 4. aprila 2014

prof. dr. Andrej Capuder